

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

nota

Nota ondertekening wijzigingsregeling Urm/Ugm
zevende actieprogramma en Kamerbrief

TER BESLISSING

Datum
6 februari 2023

Kenmerk
DGA / 26287166

Kopie aan

Bijlage(n)
2

Parafenroute

[Redacted signature area]

In afstemming met IenW

Aanleiding

- Ter uitvoering van het zevende actieprogramma (hierna: 7e AP) worden drie maatregelen geïmplementeerd via bijgaande wijzigingsregeling. Het betreft de twee gewaslijsten die u eerder deze week naar de Kamer heeft gestuurd bij de beantwoording van de schriftelijke vragen in het kader van een nahangprocedure. Ook bevat de wijzigingsregeling een maatregel die het gebruik van organische stofrijke meststoffen (hierna: OS-rijke meststoffen) stimuleert.¹
- Met bijgaande wijzigingsregeling geeft u met de stimuleringsmaatregel OS-rijke meststoffen uit het 7e AP geen uitvoering aan de motie Boswijk c.s. van 2 december 2021. Het uitvoeren van deze motie is inhoudelijk een verruiming van het 7e AP, kan een mogelijk risico betekenen voor de waterkwaliteit en de Europese Commissie zou ons kunnen wijzen op het afwijken van het vastgestelde 7e AP.
- Deze regeling en Kamerbrief worden parallel afgestemd met I&W.
- Uw reactie is nodig uiterlijk maandagochtend 13 februari. In het kader van het nakomen van afspraken met de Europese Commissie is het van belang dat deze wijzigingsregeling uiterlijk 14 februari gepubliceerd wordt.

Geadviseerd besluit

1. In te stemmen met de bijgaande wijzigingsregeling op basis van een strikte uitvoering van het 7e AP en het niet uitvoeren van de motie Boswijk.

¹ OS-rijke meststoffen zijn bijvoorbeeld (groen)compost, champost en vaste stoffrijke mest van een aantal dieren, zoals paarden.

- Indien u instemt met het advies onder 1, wordt u geadviseerd om (na afstemming met IenW) bijgevoegde wijzigingsregeling en toelichting en de kamerbrief over het niet uitvoeren van de motie Boswijk te ondertekenen.
- 2. In te stemmen met het (na afstemming met IenW) versturen van bijgevoegde Kamerbrief waarin u meldt dat de motie niet uitvoert en doet u de volgende toezegging:
 - Het uitvoeren van een onderzoek naar andere meststoffen die in aanmerking kunnen komen voor de stimuleringsmaatregel OS-rijke meststoffen. Hiermee komt u binnen de kaders van het 7e AP enigszins tegemoet aan de bedoeling van de motie Boswijk.
- 3. Indien u de motie wel wilt uitvoeren, ontvangt u zo snel mogelijk een aangepaste versie van de wijzigingsregeling. In dat geval ondertekent u nu de regeling, toelichting en kamerbrief niet.

Kernpunten

- De drie maatregelen uit het 7e AP in de wijzigingsregeling betreffen:
 - de opname van de lijst met vroege teelten (waarvoor een uitzondering geldt voor de verschuiving van de uitrijddatum van drijfmest of vloeibaar zuiveringsslib van 15 februari naar 15 maart);
 - de opname van de lijst met rustgewassen (in verband met de verplichte 1:4 rotatie met rustgewassen op zand- en lössgronden); en
 - een voorschrift om het gebruik van OS-rijke meststoffen te stimuleren door bepaalde OS-rijke meststoffen voor 25% of 75% te betrekken bij de berekening voor de toepassing van de fosfaatgebruiksnorm. Dit is bedoeld om de bodem te verbeteren.
- Om afspraken met de Europese commissie na te komen, is het van belang dat de maatregelen materieel in heel 2023 effect hebben en dus uiterlijk 15 februari 2023 in werking treden. Hiervoor is publicatie in de Staatscourant uiterlijk 14 februari 2023 nodig. Dit geldt als gezegd ook voor het eerder voorgelegde inwerkingtreddingsbesluit dat de inwerkingtreding regelt van het wijzigingsbesluit Bgm.

Motie Boswijk c.s. en uitwerking maatregel OS-rijke meststoffen

- Op grond van het 7e AP kan met de stimuleringsmaatregel OS-rijke meststoffen een bepaalde hoeveelheid OS-rijke meststof voor 25% of 75% meetellen in de berekening of is voldaan aan de fosfaatgebruiksnorm.
- De aangenomen motie van het lid Boswijk c.s. (Kamerstuk, 35925-XIV-46 van 2 december 2021) vraagt om aan het 7e AP een categorie van 50% toe te voegen. Dit om het verlies aan fosfaatgebruiksruimte ten gevolge van de invoer van de gecombineerde fosfaatindicator te compenseren. Dit is dus inhoudelijk een verruiming ten opzichte van het 7e AP.
- De motie maakt geen onderdeel uit van het pakket aan maatregelen 7e AP en het addendum dat is voorgelegd aan de Europese Commissie.
- Bij de uitwerking van de maatregel OS-rijke meststoffen is rekening gehouden met de motie Boswijk. In de consultatieversie van deze wijzigingsregeling (start op 20 december jl.) is de 50%-categorie opgenomen en is champost verschoven van de 75% (zoals in het 7e AP) naar de 50%-categorie. Champost was de enige van de OS-rijke meststoffen in het kader

van deze regeling die voor een verschuiving in aanmerking kwam. Op 22 december 2022 (na de start van de internetconsultatie) is het advies ontvangen van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (hierna: CDM).

- De CDM concludeert in het advies 'dat er geen eenduidig antwoord te geven is op de vraag of de voorgestelde fosfaatvrijstelling van 50% voor champost tot slechts een beperkte toename van nitraatuitspoeling leidt. Het risico op nitraatuitspoeling is afhankelijk van de gift.'
- Dit advies biedt geen eenduidig antwoord en daarmee ook geen stevige steun voor het verschuiven van champost naar de 50% categorie.
- Het is dus mogelijk dat uitvoering van de motie door de Europese Commissie wordt gezien als het - ten koste van de waterkwaliteit - niet volledig uitvoeren van het 7e AP.
- Het ambtelijk advies is om, gezien de context van de brief van de Eurocommissaris eind 2022, de motie Boswijk niet uit te voeren en vast te houden aan het 7e AP. Dit in het licht van uw brief van 20 januari 2023 (Kamerstuk 33037 nr. 484) en de debatten 25 januari 2023 (commissie debat) en op 26 januari 2023 (tweeminutendebat Landbouw- en Visserijraad).
- De wijzigingsregeling die u nu ter ondertekening wordt voorgelegd bevat daarom de 50%-categorie niet. Een wijzigingsregeling waarin de motie wel wordt uitgevoerd is snel beschikbaar, mocht u daartoe besluiten.

Gewaslijsten

- De twee gewaslijsten zijn conform de lijsten die u eerder deze week aan de Kamer heeft gestuurd met de beantwoording van de schriftelijke vragen in het kader van de nahang van het wijzigingsbesluit Bgm. Dit betreft niet de lijsten met winterteelten en vanggewassen die eind vorig jaar zijn opengesteld voor internetconsultatie.
- Het is mogelijk dat deze gewaslijsten nog reacties gaan oproepen. U grijpt met deze maatregel immers in op de bedrijfspraktijk van landbouwers. Het proces van de totstandkoming van de lijsten is echter zorgvuldig geweest om onbewuste fouten in de gewaslijsten te voorkomen. Hierover bent u ook geïnformeerd bij de beantwoording van de schriftelijke vragen in het kader van de nahang van het wijzigingsbesluit Bgm:
 - De eerste versie van de gewaslijsten is opgesteld naar aanleiding van een CDM-advies van 9 mei. Deze lijsten zijn in de zomer geconsulteerd.
 - De reacties uit de consultatie zijn afgestemd en verwerkt in de versie die in het kader van een voorhangprocedure in het najaar met de Kamer is gedeeld.
 - In deze definitieve gewaslijsten zijn enkele nagekomen vragen verwerkt en heeft de CDM nog een controle uitgevoerd op volledigheid.
- Eerder deze week is u gevraagd akkoord te gaan met de stukken voor inwerkingtreding van dat wijzigingsbesluit. Dat wijzigingsbesluit is de grondslag voor de het vaststellen van de twee gewaslijsten in deze wijzigingsregeling.
- Voor het vaststellen van de gewaslijsten met deze wijzigingsregeling is het geen nahang nodig. Wel bent u transparant geweest over de totstandkoming

gezien bovenstaande stappen, en doordat u de gewaslijsten vorige week heeft meegestuurd met uw beantwoording van de vragen in het kader van de nahangprocedure van het Bgm.

- Met de inwerkingtreding van de wijzigingsregeling (en het wijzigingsbesluit) op uiterlijk 15 februari a.s. wordt geborgd dat de maatregelen van het 7e AP in heel 2023 effectief zijn.